

1 PETER

Peter-hu God-are aribövi jejämade jöhoje.

¹ Iesu Keriso-are apostle Peter naro jemesi örire jejämije. God-hu hesinö baejëvade aribövioho jemë jemesi sa'aho vuonugo'i Pontus Galatia Cappadocia Asia Bithynia ë sa'are majaħuri raromobe va'aruje aribövie jëve. ² God Vavuohuro hesi nimë'ero jemë baejëvamu hesi Aru'ahohuro jemë avohëvadeje ëhuro jemëro hesi aribövi maemu jioromo Iesu Keriso-are jöho ejaho'irarijego o hesi köhuro jemë u'ovëvo'iröhego.

Na nege God-ro huë baejëvoromo ajëmi avohego maro raromonövo'irarijego.

Mae javuoröhego noehu biririvoromo muebejarue jöhoje.

³ Asë'e God hu mabëheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömeje o göho hesi Vavueje. Ëaho God Vavuoho hu mabëheje. Ëhesi bëhoho huro nosi jöeni börömo mae vavaenimë'ero Iesu Keriso ajamamu guomoromo ri'øjadohuro ëhuro no'o ajamuamu i'ovoromo mu i'oho baejë'ero nune jioromo biririvoromo muebejarueje mae javuoröhego. ⁴ Noro muebejarueje Vavuehu hesi aribövi no bojamui'iröhe suvuoro mae gö gö baeröhëni. Ësuvuoroho ö'idöre jemëni nugëhë'eje u'emu bae'irarijego. Ëö'idöre jiaje

suvuoroho bogo sagohori'i bogo sisérë'i mamaemu jiobe va'ë'e. ⁵ Iae jemëhu God ma uehorovarujohuro ëhuro God-ro hesi darugohuro burunö'e aegëhobe va'ajeje ijo tugoho'i majaho rovego evare maro bamëvo'iröhe öroho mami'e avohëhë'ero evare röjëhijego gal'irarijego.

⁶ Huhu maro bamëvo'iröhe öroho uehorovoromo nimoroho avoharujeje. Iae jaruwoho God-hu nimë'oho jemëro huë vavaene bövie bise'e baeromo ëhuro majae ma-bunemu vavaenimë'e raromarujeje. Ëhi jie röhu iae nimoroharujeje. ⁷ Huë vavaeni baejaruje hesi bëhoho jemë'o no'o ga'iröhëni jemesi uhohu'o biririvoromo God mae uehorovego. Ëhesi jöho na uhu'e uë'ię'e. Gold mae avoho'ię'iroho vëniro buejarueje. Vëniro buejego ravoromo va'inumoho si'urë barë'i ma-aji mae jiajeje. Röhu gold-ho bogo ioro'ioremu jio'irögoro jemëhu God mae uehorovaruje muoho ma-jiemu jiobe va'ë'e. Ëhi jië'ëro God uehorovaruje muohuro gold-ho iosiramiromo ma-mabëheje. Röhu vënehu gold buejego ravajëhi huë vavaenohuro jemesi örire ëhi vënino'e ravëvajeje. Röhu gold vënire buejego ravoromo sisë si'urë barë'i aho'o mamaemu jiego gavaruehi jemë ëhi huë vavaenohu baejarujeje ëhuro jemëhu God uehorovarujoho biririvego jemë'o no'o garomo uvoröhëni: Jemë huë vavaene baeromo biririvoromo God mae uehorovobe rovë'ëro ëhu'ëro jemesi uhohu'o God maemu uehorovaruje höjo. Ëhi uvego Iesu Kerisoro a nuniro rovego evare God-ro jemesi ihoho döro bamëhoromo rajëhiromo

mabëhe uëröhego. Ëhu'ëro jemë huë vavaenoho baejarujeje. ⁸ Amo Iesu Keriso rue'iramu jemesi ihoho ëhi ma-maemu jiëho'ë'e. Avevejö'oho jemë hu bogo gavë'e jemesi dë vövöbajo'o uhure hesi örire uehorovarujeje. Jemë hu bogo nunoho gavarujeje röhu hu mae uehorovoromo nimoroho avoharujeje. Nimoroharuje jöho börömo bëhe jië'ego ë hesi jöho bogo ato varijënoho jëve. ⁹ Jemëro uehorovoromo uvarujeje: Noehu Keriso mae uehorovarue hesi bëhoho ijönö God-ro nosi dë vövöbajo'oho maro bamahuo'iramu iae mae javuo'ajë uvoromo huë mabëhe jëvego nimoroharujeje.

¹⁰ Urimo Keriso bogo rovadevare evare God-hu jemë mare bamëvoröhe jöho jö hesirire baeromo majëhinövare a mamiohuro majëhiromövareje. Majëhiromo röhu ë jö hesi bëhoho avo'avoho nahareje ga'i ë muoho diehi jiego. ¹¹ Kerisohu vi'ehi baeromo guomoromo ijönö aji bae'iröhe jöho Keriso-are Aru'ahohuro jabumë röjëhijamu simanore baeromo bëhoho nahoromo uvoruomadeje: Ëhi jië'e muoho divare diehi jio'a'ajëjo. ¹² Bëhoho nahamu God-ro röjëhijamu garomo uvareje: Noehu jajivarue mu mabëhoho jaruvo ave sa'are raromaruoho no bogo ga'i ijönö raromoruomoröhe ariböviohuro garuomo'ajëjo. Ëjöho God-ro röjëhijamu baejareje. Röhu avevejö'oho ë muoho jemë iae hejë'e jëve. God-hu ö'idöre jiamu noni nugö'özjade Aru'aho hesi uehoroho baeromo aëro ë mu ma hesi jöho huruoho majëhijamu hejarijeje. Ëmu ma hesi bëhoho aneraho jabu'o

he'i nimoruome röhu bogo eni jëve.

*Noehu mu sisë bogo gavanovo'i mu maemu
vaeröhego God-hu uövuade jöhoje.*

13 Ëhuni nune jioromo mue vae'i avo'avo ho uehorovore. Iesu Keriso a nuniro rue'iramu God-are aji maho bae'a'aruje. Ëjöhuremu avo'avo ho uehorovë'e raromore. **14** Ëhi uehorovë'e raromoremo God-are jöhuremu ejahonövore. Mami'e God-are jö bogo hejarije majare jemesi sinehu nimajohemu vaejarijoho ëhi jië'e mu öriroho nadi jiihore. **15** Nadi ëhioho jiiho'i a'i mue bövie bise'e vaejë'iroho dë vövöbajo'o uhohu'o maae jioromo raromo jiihonövore. God-hu jemë hesinö jëvojöro uëvade aho hu ma-maemu jiajëhi ëhi jiore. **16** Ëhesi bëhoho God-are surire jöho uvë'ejë: God na ma-maemu jevë'e jiaje ëhuni jemë'o ma-maemu jiorëjo. Ëhuni ëhi ë'onörovore.

17 God-ro bogo nue gö gö uehorovoromo gö'i a'i ma-gemu göromo nosi muoho diehi jiego garomo mae o sisë uövuajeje. Ëhi jië'e aho jemë Vavuoho hö uavarujeje. Ëhuni ave sa'are ma-jahuri raromarujoro God börömoho hö uehorovë'i raromore. **18** Ëhesi bëhoho jemesi hijo miono'ohuro Keriso bogo uehorovë'ëro bëhi rumo'e muoho röjëhibe rovamu jemëro ëhemu ejëhoromo sisë hesi darugoremu raromonövariyeje. Ëhi jëvë'ëro God-hu nimaje muoho bogo vae varijënoho jëvadeje. Ëhi jëvamu God-ro ajëmijë'ëro mae jëve. Röhu jemë'o iae gavarujeje. God-ro jemë ajëmi'irögoro ijo bajoho o bövi bise'o

maho bogo ëho bu'öromo ëhuro ajëmijadeje
 ëhi jië'e inömoho ma-jahuri inöme jië'ego.
¹⁹ A'i Keriso-are kö maho bamoromo ëhuro
 mae ajëmijadeje. Ëhesi bëhoho urimoroho Jew
 rajëro God-ni suvuoro bamaho'ië'iroho sheep
 harihe ma-mahuremu muo'amoromo suvuoroho
 bamahonövareje. Keriso ëhi jië'e suvuoro
 maemu jiadeje. Ëhi jiamu God-ro hu bamadeje
 jemëni guomoröhego. ²⁰ Jemëni guomoröhego
 sa'ae bövie bise'e bogo bamadevare God-ro hu
 baejadeje. Amo ave ijo tugoho'i majare jemesi
 jöëni God-ro hu nugö'öjamu a nuniro rovadeje.
²¹ Rueromo jemë ajëmijë'ero ëhu'ëro jemëro God
 mae uehorovarujeje. God-ro Keriso ajamamu
 ri'öromo aji maho baejë'ëro ëhu'ëro jemëro God
 gemu uehorovoromo uvarujeje: Iae huro no'o
 ajamui'ajëjo.

²² Röhu God-are jö maho ejahoromo ëhuro
 mu sisë uehorovarijoho vuonugë'e jëve.
 Vuonugo'irögoro Christian ö mueno'oho bogo
 ma-döemuoho a'i dë vövöbajo'o uhohu'o
 uehorovëvë'e jëve. Ëhuni göëro göho dë
 vövöbajo'e aho'o uehorovëvo avohore ²³ ë
 hesi bëhoho jemë Christian vaeromo ëhuro
 harihu aboji'e i'l e rahëvanovamu i'oro aevoromo
 biririvë'e jëvaje. I'o rahëvade hesi bëhoho
 vuovëvo'iröhe vëmu vavu'o jabesi ujoho bogo
 bamëvo'i a'i God ioro'ioremu hijaje a hesi ujoho
 bamëvadeje. God-are ujo hesi bëhoho iae God-are
 jöeje. Hesi jöho darugo bojëmijaje ioro'ioremu
 jioröhe jöhoje. ²⁴ God-are surire jöho ëhi gemuoho
 uvë'eje:

Ae aho'obëhe garasi va'ëne jio'amajëjo.
 Inöme bövie bise'e mabëhe hö uehorovaruoho
 ého resu resu ino va'ëne höjo.
 Röhu garasioho sahori'amaje höjo.
 Resu inoho rireromaje höjo.
 25 A'i Badare jöho éhi jiemu jiobe va'aje höjo.
 Ëjöho iae Keriso-are jö ma aehu majëhijamu he-
 jarijohoje.

2

Bada Iesu hu munë va'ëne jiaje jöhoje.

1 Jemë i'e rahëvanovë'e aribövie jëvë'e jiaje
 éhuni mu sisëho aho'obëhe vuonugore. Sareri
 sareri'e muoho döëremu mae vaejaruje muoho
 vuonugore. A jabesi mu mahuni dë vörönëgajoho
 vuonugore. Jö sisëho vuonugore. ²⁻³ A'i
 jemëro mami'e herovarijeje Badaro jemë huë
 baejëvamu. Huë baejëvamu herovë'e jëvaje éhuni
 i'e rahëvë'e asisö'ehu amu rihu ue'aho'i ni-
 moruomajëhi éhi dë vövöbajo'o hesi amu maho
 ue'aho'i nimonörovore. Éhi jië'e amu ue'ahë'oho
 jemesi aru'ahoho biririvobe va'ojiuvo ijönö a du-
 vaho va'ëne jioromo maro raromo'aruje. ⁴ Röhu
 jemëro Bada Iesuarinö ruere. Hu hesi daru-
 goremu hiromo darugo bojamuijaje ahoje. Hu
 munë va'ëneje. Ëmunëho aëro sisë hö uvoromo
 vuonugamu God-ro maego hesi baejadje. ⁵ Röhu
 jemëro Iesuare darugoho baejë'e jëvaje hesi öroro
 rovego God-ro jemë munë gagovëvanovoromo
 hu'o havëvoromo javu böröme vaejëvanovo'iro
 jemë gemuoro jëvego hesi Aru'ahohuro è va'o
 hi'iröhe. Ëosa börömore jemë è rumo va'oromo

priest muoho vaenövo'aruje. Jew rajo priest-ehu God-are osa börömore rumo va'oromo God-ni suvuoro bahijaharëhi jeméro ëhi priest muoho vaeromo jemesi dë vövöbajo'o suvuoroho Iesu Keriso-are jöeni God-are örire bojaminövo'aruje. Ëhi jië'e suvuoro bojamijë'oho God-ro garomo nimajeje. ⁶ Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Ëhuro gahëjo. God naro munë va'ëne aho Zion
bamajëjo
huro munënö'e biriri'e bönu mabëhëro namijego
ëhuro javuoho bibivoröhego.

Ae rahu ë aho mae uehorovë'oho bogo javojimo
ga'a'ajëjo.

⁷ Mae uehorovaruje aribövioho jeméro uvarujeje: Ëmunëho iae mabëhe höjo. A'i bogo ma uehorovarue aribövi jabesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Munë javue vae'irögoro munë gemu
bijönimoromo vuonugare höjo.

Vuonugaroho jaruvoho ë munëhuro javuoho
nigemo'ego bibivoromo mae namijajëjo.

⁸ Röhu jabesi jö göho jajivoromo ëhi uvë'eje:

Aëro ë munë va'ëne are ro biberovo'aruëjo.

Hesirire ro rireromo'aruëjo.

Biberovarue hesi bëhoho God-are jöho juahobijo-harueje God-ro ëhi jië'e i'uoho bamëhë'lëro.

No God-are aribövie javuaje jöhoje.

⁹ A'i jemë God-ro baejëvë'e aribövie jëve. Hu'o masije riravaruje priest ömo'öme jëve. Ma-maemu jëvë'e aribövie jëve. Hesiremu jëvaje hesi bëhoho jeméro hesi mu mabëhi

hesi jöho ae majëhi'irarijego rabëni jemë ramoramore raromamu huhu baejëvoromo hesi aji mare bamëvaduhuni ëhuni ae majëhi'irarijego. **10** Urimoho jemë iho rumo'e aribövie jëvadeje. Jaruvoho God-are aribövie jëve. Urimoho God-are huë maho bogo baejarijeje. Jaruvoho hesi huë maho baejë'e jëve.

No God-are muemu vaejarue aribövie javuaje jöhoje.

11 Aganomë na jögore bojëmi'irögoro ë'e. Jemë ave sa'are raromarujoho sa'a göre majaħuri raromarue aribövihohu va'ene jëvanove. Ëhuni uëve jemesi sinehu mu gö gö nimoromo aru'ahohu'o umogihajoho nadi gavanovore. **12** A'iro God bogo uehorovarue aribövihu'o raromoromo mu maemu vaebe va'ore. Ëhi ë'ë'oho jabuméro jö sisë bu'öromo jemë sisë vaejaruje hö uëvaruoho röhu gë'iröhe jemë mu mae vae'iramu gëgorovo va'o ëho majaho rue'iramu God-are ihoho mae ua'ë'ö.

13 Röhu Badare jöho uehorovoromo aehu masijo bahi'amare aribövihohu aho'obëhe jabeli jöho ejëhore. Aehu böröme namiromo nosi sa'ae aho'obëhe muebejavuajoho ejahore. **14** A börömo hesi bëhire raromoromo sa'are mu muebejëvaruoho ejëhore. Ësa'are a börömohuro jabumë rëmö'øjë'eje mu sisë'e aribövihohu i'ue bojëmi'i mu ma'e aribövihohu mae uëröhego. **15** Jemëhu a masijo ejëho'irarije hesi bëhoho God hu nime jemëro mu mae vaejego sisë'i uehorovarue aribövihuro ëho garomo simano rumo'e jöho vuonugoröhego. **16** Röhu aehu a gö

jabesi darugoremu raromoromo jabesi muemu vaejaruëhioho nadi ëhioho raromo'i mae raromo jijihore. Ëhi'ore röhu nadi uvore: No bogo a darugoremuoho raromo'i iae no nosi mae raromo jijiharuëromo ëhuni ri'öromo mu sisëho vaere. A'iro uvore: No God-are darugoremu raromoromo hesi muemu vaejarue aribövie javuajëromo mae raromo jijihore. ¹⁷ Ëhi'oromo ae aho'obëhe rajëhire. Christian ö mueno'oho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvore. God böröme hö uehorovore. Sa'are böröme namiromo muebejavuajoho rajahire.

Kerisohu huë vavaeni baejadëhi no'o ëhi huë vavaeni baeröhe jöhoje.

¹⁸ O ae gö jabesi darugoremu raromoromo mu vaejëharuje ariböviharo jemesi mu simano vaejarue aribövioho masije hö uehorovoromo jöho ejëhonövore. Jemesi a masijehu a mae jioromo sanu'e jöemu majëhijë'oho ejëho'i röhu vörö'e aribövioho jabu'o ejëhonövore. ¹⁹ Ëhi jië'e sisë aribövi ejëho'irarije hesi bëhoho jaehu God-are jö uehorovanuhuni aehu huë vavaeni èma bojamamu ma-herovë'i taemorovoromo hijë'oho God-are huë maho bae'a'anue. ²⁰ O jemë mu sisë vaejamu aehu muo'amëvamu jemëhu ma-taemorovë'oho no rabëni uvo'ejo: Jemë taemorovarujohuro jemesi ihoho ajiomë'e höjo. A'i jemë mu mae vaejë'iro huë vavaeni bojëmamu ma-taemorovë'oho ëhuro God-hu gavajoho maeje. ²¹ Rabëni hesi bëhoho God-ro ëhi jië'e huë vavaeni'e muoho jemesi örire bojëmijë'eje. Keriso hu'o jemesi jöëni huë vavaene baejadeje.

Huë vavaene baeromo ëhuro jemëhu diehi ë'irarije muoho röjëhijadeje huhu ë'adëhi jemë'o ëhi ë'irarijego. ²² Hu mu sisëho bogo vaejadeje. Sareri'e jöho bogo jövadeje. ²³ Aehu sivohijaroho bogo mana sivëgonövhijo. Aehu vi'ehi bojamihijaroho hu bogo jö darugo'oho mana majëhinövhijo. A'i hesi arijo'arije Godare övo döre bamorovadeje hu mae mevoromo gavaje aego. ²⁴ Ëhi'oromo huro nosi sisë hesi i'uoho hesi sino haho'ere baeromo korosire guomadeje ëhuro no vuovanovoromo öri sisëho ioro'iore gemu vuonugo'i i'ovoromo öri maremu jijihoröhego. Huhu vi'ehi baejadahuro ëhuro jemë sisë'i raromarijoho marëjëvë'eje. ²⁵ Sheep-ehu sidövanovoromo jijiharijoho jaruvoho sheep o jemesi aru'aho muebe'amaje a hesiro vuonorö'ö rovë'e jëve.

3

Vaboro'o baru'o diehi ë'iröhe jöhoje.

¹⁻² Röhu vaboroharo jemesi baru jabesi jöho ëhi ejëhore. Ejëhorego baruehu God-are jö bogo ma uehorovë'oho vaboro jemesi Christian jöho bogo hejë'e jemesi muohemu garomo ga'iro jemëro God böröme hö uehorovoromo mu ma-maemu vaejego gëromo huotorovoromo Keriso mae uehorovoruomo'iro. ³ Röhu jemë mae jëvego baruehu gëjöro nimë'oho nadi sinemuoho rajahirovoromo ijo bajö börömoho bu'öromo ëhuro simano uoho avohorovoromo nieniaho niögoho bövioho bise'oho imoromo io'amego mae jëvego gë'iro.

⁴ Nadi sinemuoho uehorovo'i a'i dë vövöbajo'o uhohu'o avohorovego gë'iro jemesi muoho mae jiego. Sino avohorovë'oho mavojirojëvo'iramu sisérëjëvo'ë'e. O dë vövöbajo'o avohorovë'oho gë'ë'lö mae jëvemu jëvobe va'iramu. Dë vövöbajo'o avohorovo'irarije hesi bëhoho ma-u'emu taemo raromo'irarije jöhoje. Jemë ma-u'emu taemo raromë'oho God-ro gëvajeje jemë ma-mabëhe jëvego. ⁵ Urimore God gemu uehorovonövare magonaho ömo'ömehu jabesi dë vövöbajo'o avohorovarëhi jemë'o ëhi avohorovore. Jabu ëhi ma-u'emu taemo raromoromo avohorovoromo jabesi baruoho ejéhonövareje. ⁶ Ëhi jië'e magonahe gemu Sarah-ro hesi barue Abraham-are jöho ëhi ejahoromo hesi örire uanövadeje: Nasi bövihajo. Jemë bogo nurunurumoromo juhuonivo'i a'i mu mae vaemü vaejë'oho ëhuro jemë Sarah-are abozi ömo'ömeho va'ëne jëvanovo'ë'e.

⁷ Röhu baruoharo jemesi vaborohu'o gemuore raromarujevaro ëhi avo'avoho uehorovoromo raromore. Uvore: Ama'i nosirire jiaje darugoho ëhi jië'e darugoho magonaho jabesiriroho bogohöjo röhu jabu'o no'o God-are harihu abozi'ëro javuë'ëro huro no ajamui'iramu ioro'ioremü hu'o maro raromo'ejärëromo vaborohu rajëhire. Vaboro rajëhijë'oho ëhuro jemëhu God-are örire jö ataruje muoho bogo sisérë'ë'e.

*Noehu mu ma vaejego aehu bijönimoromo huë
vavaeni bojamuijarue jöhoje.*

⁸ Röhu jöe gemu ijo tugoho'ioho majëhi'iramu iae barë'ë'e. Jemë ae aho'obëhe jöe gemu uehore

gemu baeromo ö mueno'ehu rajahirovaruëhi éhi huë baeromo rajahirovoromo ma-taemo raramore. ⁹ O ae göehu sisë vaejëvë'iroho nadi mana jabiesi öriroho sisë vaejëvore. O jö sisë uëvë'iroho nadi mana jabiesi öriroho jö sisëho uë'i a'i jemëro God uavego huro jabumë mae vaejëvo'iro. Ëhesi bëhoho God-ro jemë hesinö jëvojöro uëvadeje ëhuro jemë mae vaejëvego maro raromo'irarijego. Ëhuni jemëro hu uavego a ioro'iorohu'o mae vaejëvo'iro. ¹⁰ Jemëhu éhi ömo'irarijoho God-are surire uvë'eje:

Ae rahu mae hi'ië'iroho
sine sasohoromo juvo'ië'iroho
bitare taemoromo jö sisëho nadi bu'önëjo.

Jö'e tugohoromo nadi jöho ruëroho numëroho
ma-jövonëjo.

¹¹ Mu sisë vaejanuoho gororomo mu maemu
vaenëjo.

A'o mae avoho hi'i sivoho avohonëjo

¹² rabëni hesi bëhoho Badare nunoho ma aribövi
jabesiriroho bogo ahoro'i

ëninanijaruoho hejëho'i

sisë aribövioho deje bojëmaje jiaje.

¹³ Jemë mu mae vae'i éhemu uehorovë'oho rahuro jemesi öriroho sisë vaejëvo'ë'e. Aho bogo sisë vaejëvo'ë'ö. ¹⁴ Röhu jemëhu mu mae vaejamu aehu bijönimoromo huë sisë bojëmamu baejë'ohuro ëhuro jemë maroho jëvo'ë'e. Nadi aho juhuonëmiromo nurunurumo'i ¹⁵ dë vövöbajo'o uhoro uvore: Keriso börömëro jië'ëro Bada hö uvoromo hu gemu mae uehorovore. Hu gemu mae uehorovoromo he'irarije God-are jö

bogo heruomë'e ariböviehu jemë uëvamu: Mu maehu rueröhego uehorovaruje hesi bëhoho majahuihego hejarë uëvamu hejë'oho simane sasohoromo bëhoho röjëhire. ¹⁶ Röhu ma-u'emu sanu'e jöhemu röjëhiromo mu maemu vaerego ëhuro jemesi dë vövöbajo'oho marëjëvo'i ëhuro jemëhu Keriso-are ijore ijore jijihoromo mu mae vaejarujoho ëho aehu sivëgë'oho jaburo jemesi muoho garomo javoje bae'iröhe. ¹⁷ Mu sisë vaeromo vi'ehi baejë'oho sisë jio'i a'i mu ma vaeromo God-hu nimamu vi'ehi baejë'oho ëho iae maeje. ¹⁸ Keriso hu'o a maëro jië'ero sisë'e aribövionuni uehorovoromo magemu guomadohuro ëhuro jemesi sisëho maioro'ioremu mu'uvëhadeje ëhuro jemë God-are örire söjëvo va'oröhëni. Hesi sino haho'oho guomo'i röhu hesi aru'ahoho i'ovadeje. ¹⁹ Hesi aru'ahohuro i'ovoromo va'o aru'aho ioro'iorehu savoji gago va'ënire sisë'i raromaruire ëva'ormo jöho majëhijamu heruomadeje. ²⁰ Röhu ë hesi urimo Noah-hu hijadevaroho evaroho ë aribövioho bogo vuovë'e sa'are raromareje. Sa'are raromoromo God-are jöho bogo ejahonövareje. Jöho bogo ejaho'ego Noah-ro boat börömoho vae'ego God-ro ëhi ma-hiromo muebejëvonövadeje ë aribövionhuro avoho uehorovoruomojöro. Muebejëvamu jöho bogo ejahareje. Bogo ejahamu ae ma-vemino'e ae aho'obëhe 8 boat-re rumo va'amu jovo döre jëvoromo ëhuro mae jëvadeje. ²¹ Ëjovehu uhu'e ë'adoho jovehu bapataeto vaejatuëhi ëhi jianove. Ëhesi bëhoho jemë bapataeto vaejë'oho

sisë'i raromego God-ro jemë baejëvoromo maro rëmego mae jëvajeje. Bapataeto hesi bëhoho bogo sinore jiaje va'inumoho dibojöro bogo ëhunioho jovoho eguo'i a'i bapataeto hesi bëhoho bapataeto vaeromo jemë God uavarujeje: Nosi dë vövöbajo'oho avohahuego no uvo'irarëjo: Nosi sisëho iae u'ovahuë'e höjo. Röhu bapataeto vaeromo jemë bogo sisëroho val'i mae raromarujeje rabëni Iesu Kerisoro guomoromo ri'özë'ëro ëhu'ëro. ²² Iae Iesu Kerisoro ri'önugoromo ö'idöre ajiomë'ëro God-are övo manö böröme namiromo anera'o ö'idöre raromoromo darugo baejë'e aru'aho ioro'iorohu'o jabesi örire huro jöho bojëmego hu gemu ejahoruomajeje.

4

Sinehu nimaje mu vaejaruoho vuonugo'i God-hu nimaje mu vaeröhe jöhoje.

¹ Kerisoro hesi sino haho'ere vi'ehe baejadeje. Vi'ehi baeromo mae uehorovadëhi jemë'o ëhi gemuoho uehorovoromo ëhuro avoho biririvore. Ae rahu jabesi sino bogo uehorovo'i Keriso-are jöëni vi'ehi jabesi sino haho'ere baejë'oho ëhi jië'e aribövioho mu sisëmu vae'i nimaroho vuonugë'ejö ² ëhuro sa'are raromo'iröhe maya vituroho sinehu nimajohemu bogo uehorovo'i a'i God-hu nimajohemu uehorovë'e raromo'iröhëro. ³ God-are jö bogo heruomaje ariböviehu ömo'i nimoruomajëhi jemëhu urimo ëhi ömonövarijoho iae eni jië'eje. Urimoho jemëro öero ë'anovoromo dëre

ri'öjëvego bövie bise'e ëma ömonövariijeje. Jovo sisë iromo simane sisérönövariijeje. Mahëro gemuoro uruvanovo'amonövariijeje. Söröro raromanovoromo vörö'e jovemu ue'ahonövariijeje. Uehore sisë'i baeromo uvonövariijeje: Inöme gö gö aru'aho'e höromo uvene aho röjëhinövariijeje. ⁴ O jaruvoho jemë God rumo'e aribövihu'oho bogo gemuoroho sisëho vaeromo bövihohu bise'oho ëma ë'oromo ruëroho numëroho ëma jijiharujeje. Jemë bogo éhioho ë'ego gëromo ë aribövihuro uvarueje: Noehu ë'aruëhioho jabumë rabëni bogo éhioho ë'arue höromo tiöjarueje. Tiöromo jemesi ihoho ijumëharueje. ⁵ Ijumëharuoho ijonö mu sisë rabe rabe ë'aruoho God-are örire huruoho majëhi'ë'ö huro ave sa'are raromarue aribövihu'o mami'e vuovade aribövihu'o mevavuo gö'iröhëro muebejavuoromo hijajego. ⁶ Ëhuni vuovë'e aribövi jabisi örire Keriso-are jö majëhijamu hejare hesi bëhoho éhuro ma-aehu sisë hesi mana nosi sino haho'ere baeromo vuovaruëhi jabu'o éhi sisë hesi mana sino haho'ere baeromo vuovëvadoho God-hu biririvoromo hijajëhi jabisi aru'ahoho éhi mae raromoröhëgo.

Mu vaeröhe suvuoro God-hu bojamuijajoho avoho mueberöhe jöhoje.

⁷ Bövi bise'o barë'iröhe majaho dunove. Ëhuni taemorovoromo avoho mueberovë'i parie vaenövore. ⁸ Röhu aveho börömoho jiaje éhuremu uehorovore. Göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovo avohore rabëni huë baerovaruohuro mu sisë aho'o mu'uvahuaje jiaje. ⁹ Röhu ga'irarije

Christian ö mueno'e vejö'e i'e rovamu gavë'iroho uëre: Nosi osaro ro raromohëre. Nadi i'uhö'i dë vövöbajo'e sasohoromo éhi jië'e muoho vaere.

¹⁰ Röhu God-ro hesi nimoromo suvuore gö gö ae gö gö bojamuibe va'aje jiaje éhuni God-hu diehi jië'e suvuoro bojëmamu baejarijoho avoho muebejahoromo ë suvuorohuro göëro göho ajamirovore. ¹¹ Jö majëhi'irarije suvuoro baeromo God-are aribövi majëhi'ië'iroho God-are jöhemu majëhire. A ajëmil'ië'iroho God-hu bojëmaje darugoho baeromo ë muoho vaere. Mue bövie bise'e avo'avoho vaejego aëro gëromo uvo'iro: Jemë Iesu Keriso-are ariböviëro jëvë'lëro ë'arujë uvoromo God-are ihoho dö maro bamoruomo'iro. Aji maho darugo maho hesiremu ioro'ioremu jiemu jiobe va'ë'e. Iae mae.

Keriso'o bimuvoromo huë vavaeni baeröhe jöhoje.

¹² Aganomë huë vavaenoho jovëro ruomanovajeje God-ro géröhego jemë biririvego o bogo. Huë vavaeni baejarujoho nadi uvore: Diehi'ego ë'ajëromo tiö'l'i ¹³ ma-uvore: Kerisohu huë vavaeni baejadëhi no'o éhi gemuoho baejaruëromo nimorohore. Éhi jië'oho ijönö Kerisoro hesi ajoho röjëhi'iramu garomo jemë nimoroho avoho'aruje. ¹⁴ Aehu Keriso-are jöëni jemë sivëgë'oho huë mae jëvajeje rabëni God-are aji'e Aru'ahohuro jemë aegëhë'lëro. ¹⁵ Röhu jemëhu a anamu guomë'oho o vajiohehu baejë'oho o mu sisë gö gö vaejë'oho o ae gö jabesi mu éma ahobe jijihë'oho ého sisëje. Nadi éhi jië'e

muoho vaeromo ëhuro huë vavaenoho mana baere. ¹⁶ O Christian jëvamu aehu bijönëgoromo huë vavaeni bojémamu baejë'oho nadi javojoho bae'i Keriso-are ihoho baejë'e jëvaje ëhuni God-are öroro huë mae uare.

¹⁷ Noehu vi'ehi baejarue hesi bëhoho God-hu mevavuo'iröhe majaho mami'e aevë'ej. Iae hesi aribövire bëhe vaeromo meyavue. No rabe gavaruoho ma-i'e aevajoho röhu va'ojovo ijönöho God-are jö ma bijönimarue aribövioho diehi jëvo'ë'e. ¹⁸ God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'ej:

Mu mae vaejarue aribövioho bogo ëma maroho
va'i huë vavaenëro anojamuijuvo
ë hesi ijönö evare maroho va'o hesi javuajëjo.
Ëhuni God dejo bojamiromo mu sisëmu vaejarue
aribövioho diehi jëvo'ajëjo.

¹⁹ Ëhuni God-hu nimajëhi huë vavaeni baejë'oho uvore: No ave sa'are bamavuade ahuro ajamui'i uvadëhi ëhi ajamuijajëromo mu mae vaeromo jemesi arijo'arije hesi övo döro bamorovore.

5

*A duvahéhu God-are ö mahu'o avoho
muebelamo'iröhe jöhoje.*

¹ O God-are ekaresia muebejëvaruje a duvahoharo nasi jögoru harihoho gare. Na'o ekaresia muebejëvaje a duvahé jeve. Naro gavodeje Kerisoro huë vavaene baejamu. Röhu u'emu Kerisohu hesi aji ma röjahuijë'iroho huro nasi örire bojemi'iramu na'o hu'o gemu mae ajoho bae'ejo. Na ëhi jië'e aëro jevë'ëro ëhuni

ave jöho majëhi'ie'e. ² God-ro hesi sheep-
oho bojëmijadeje jemëro muebejaho'irarijego.
Ëhuni jemëhu hesi sheep muebejëvë'iroho nadi
ë muoho bijönimë'i muebejëvo'i a'i God-hu ni-
majëhi ëhi muoho nimoromo hesi sheep-oho
muebejëvore. Nadi moniemuoho uehorovoromo
muebejëvo'i a'i muoho dë vövöbajo'e aho'o nimo
avohoromo God-are aribövioho muebejëvore.
³ God-hu jemesi övore bamëvade aribövioho nadi
masije jëvajë uvoromo i'ue gö gö bojëmi'i a'i mu
mae vaeromo öroho röjëhirego jaburo gëromo
ëhi ë'irovo. Ëhi muebejëvore. ⁴ Ëhi ë'ë'oho
Sheep Muebejavuaje A Börömehu rovë'iroho
ioro'ioremu jioröhe aji'e suvuoroho bae'a'aruje.

⁵ O a i'oharo a duvaho jabiesi jöho ejëhore.
Röhu ekaresiae aho'obëhe jemëro ma-u'emu
taemorovoromo huë baerovoromo ajamirovore.
God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'eje:
Biriri'övoromo masije javuajë uvarue aribövioho
God-ro ahëvaje höjo.

Ma-u'emu taemo raromarue aribövioho God-ro
hesi nimoromo huë baejëvoromo ajëmäje
höjo.

⁶ Ëhuni uvarujoho: No masije javuajë uvarujoho
vuonugo'i uvore: God-ro gemuëro darugo'ëro
jië'ëro böröme namiromo no muebejavuaje
höjo. Ëhi uvë'oho majae eni jio'iramu huro
ajëmi'iramu jemesi ihoho döro ajiomo'ë'e. ⁷ Röhu
nurunuruëgajoho aho'o God-are öroro bojamire
hu jemesi jöëni uehorovaje jiaje.

⁸ Röhu nune jioromo gavë'i raromore. Sa-
tan hu jemë'o muorovaje aeje. Vörö'e miehu

darugo'o uvobe mi ja'ihoi nahobe juvajëhi Satan-ro jemesi örire éhi é'ajeje. ⁹ Satan-hu éhi él'é'oho biririvoromo God mae uehorovoromo éhuro ahore. Ahoromo uvore: Nosi Christian ö mueno'e aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raramoruomajoho éhi jië'e huë vaenoho baeruomaje höre. ¹⁰ Jemë majae ma-bisemu huë vavaene baebe va'oromo majae ijönö God-ro ajëmiromo jemesi dë vövöbajo'oho avohëhoromo daruge bojëmi'iramü éhuro ma-mae jioromo munënö'e biririvoromo riravo'aruje. God-ro huë baejavuoromo bövie bise'e ajamuajeje. Huro uëvadeje jemëro Keriso'o gemu mae jioromo hesirire ioro'ioremu jiaje ajoho bae'irarijego. Éhuni iae ajëmi'ë'e mae jëvoröhego. ¹¹ Hesi daruge jiajoho éhi gemuoho jiemu jiobe va'ë'e. Iae mae.

Peter-hu ijo tugoho'i jajivoromo jejëmijade jöhoje.

¹² Silas-ro na ajemiromo ave surire jö harihoho jajivë'e javue. Na uehorovoromo uva-jeje: Hu Christian ö mae höjo. Röhu na jajivode hesi bëhoho jemëro adahego dë vövöbajo'e mae jëvoröhego. O göho naro gavë'ëro éhuro majëhiromo uë'irodëni: God-are huë ma'e öroho éhi höjo. Ëroho bogo sareri'ehu jio'i iae mae höjo. Biririvoromo ë örohuremu jijihorëjo. Ëjöho majëhi'i negamu ave suroho jajivë'e jeve.

¹³ Babylon amore raromarue ekaresiahuro jemesi örire jejëmijareje God-ro jemë'o jabumë'o

baejëvamu hesi aribövie jëvë'ego. O nasi Christian harihe Mark-ro jemë jejëmijadeje. ¹⁴ Keriso-are aganehu rajahirovaruëhi éhi jejamirovore.

Keriso-are aribövie aho'obëhe jemëro God-are huë maho baeromo raromore. Ahia mino'e.

**God-are Jögoru I'oho
The New Testament in the Omie language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa